

BIBELSK TRO

Nr. 3:6
Mai 1994

3. årgang

*Fritt, uavhengig tidsskrift
på evangelisk-luthersk grunn*

PÅ **BIBELENS** Stiftelse GRUNN

Formål og grunnlag:

Stiftelsens formål er å fremme bibeltro kristendomsforståelse etter Guds Ord på den evangelisk-lutherske bekjennelsesgrunn. Stiftelsen skal på det grunnlag som er nevnt nedenfor ved litterær virksomhet og på andre tjenlige måter hjelpe til å utbre bibelsk forkynnelse og lære, slik at evangeliet kan nå ut til menneskene og nådegavene få sin naturlige funksjon. Likedan vil en vurdere religiøse og åndelige strømninger, bevegelser, tidsaktuelle tanker, ideologier og tiltak i lys av Skriften.

Grunnlaget for stiftelsens virksomhet er den Hellige Skrift, forstått og brukt i lys av Bibelens eget Kristus-vitnesbyrd og Jesu og apostlenes skriftsyn, dvs. Skriftens vitnesbyrd om seg selv. Bibelen er Guds Hellige Ord, gitt ved den Hellige Ånds inspirasjon, troverdig og urokkelig, helt igjennom Guds Ord gitt i menneskelig språk.

Bibelens ord – slik det opprinnelig ble gitt – er uten feil og selvmotsigelser i alle sine uttalelser når det forstas i samsvar med dens egne forutsetninger. Skriftens ord må tolkes ved Skriften selv. Bibelen er Guds åpenbaringsord, gitt oss som veiledning til frelse og evig liv. Den er den eneste, samme og fullt ut tilstrekkelige, klare og absolute autoritet og norm i alle spørsmål som angår kristen tro, lære og liv.

Den evangelisk-lutherske lære som er nedfelt i Den norske kirkes bekjennelsskrifter er i samsvar med Skriften og følgelig bekjennelsesgrunnlag for stiftelsens virk-

somhet. Sentralt i denne lære står overbevisningen om «Skriften alene», «rettferdig gjørelsen ved tro på Kristus alene» og den evangeliske kirkeforståelse som legger vekt på det alminnelige prestedømme og nådegavehusholdningen.

Styret:

Lektor/cand. theol. Olav Hermod Kydland (formann), forkynner/cand. theol. Kristoffer Fjelde (nestformann), misjonær/rektor Reidar Eriksen (sekretær), ingeniør Gordon Landro og kons. Karstein Øvstebø.

Varamenn: Adjunkt Gunnar Holth, misjonær/cand. theol. Olav Toft, avd.leder Tor Ydstebø, bonde Ola Borrevik og bedriftsleder Gunleif Handeland.

Rådet:

Rådgiver/sosialøkonom Dagfinn J. Hansen, jordbruksavløser Jan Ove Heggdal, bonde/cand. theol. Arvid Joramo, bonde Leif Jan Krogedal, misjonær/cand. theol. Guttorm Raen og avd.leder Olav Stokka.

Faste medarbeidere i Bibelsk Tro:

Forkynner Kjell Dahlene, lærer/cand. theol. Eivind Gjerde, adjunkt Gunnar Holth, lærer Reidulf Tværåli, misjonsskolelærer/dr. Norvald Yri.

BIBELSK TRO

Fritt, uavhengig tidsskrift
på evangelisk-luthersk grunn

Redaksjon:
Olav Hermod Kydland

Guttorm Raen
Olav Toft

Redaksjons- og
ekspedisjonsadr.:
Postboks 264, 4350 Nærbø
Fax 51 43 22 82

Abonnement og gaver:
Kleppveien 894,
4063 Voll

Postgiro: 0825 0578300
Bankgiro: 3290.07.77786
Kasserer: Kristian Byberg
Tlf. 51 65 41 01

Utkommer 6 ganger i året.
Årsabonnement:
Norge og Norden kr. 100,-
Til andre land kr. 125,-
Skoleungdom kr. 70,-

Redaksjonen er ansvarlig for alt som kommer fram i lederspalten. Konkrete synspunkter forøvrig står de respektive forfattere ansvarlig for. Red. deler nødvendigvis ikke alle disse, men er ansvarlig for at ikke noe bryter med stiftelsens formål og grunnlag. Untak fra dette kan være ytringer i klipp- og leserbrevspalten.

Ettertrykk kan skje med kildeangivelse.

Layout: Narve Holmen
Steinkjer Trykkeri AS
Tlf. 74 16 30 00

Nr. 3 Mai 1994:

Evangeliet i fåre Leiar. Olav Toft	Side 2
«Sort er jeg, men yndig» Andakt. Eivind Gjerde	» 3
Utbrethet Liv og tjeneste. Karl K. Riis	» 4
Sangen og saltet Vitnesbyrd og tjeneste. Gunnar Holth	» 7
Falsk lære og falske lærere Bibelforum. Olav Hermod Kydland	» 9
Moralsk forfall – samboerskap Kommantar	» 11
Guds heilage lov (VI) Dei ti boda. Olav Toft	» 14
Sjelesørgeriske sannheter fra Romerbrevet (IX) Bibelsk sjelesorg. Norvald Yri	» 16
Profeten Hoseas (VIII) Bibelstudieserie. Guttorm Raen	» 18
Du kan stole på Bibelen! Vitnesbyrd. Sigurd Grindheim	» 21

God sommer!

«Å, om jeg hadde noen som ville høre på meg» (Job 21,35).

Følelsen av ensomhet er det ikke bare Job som har opplevd. – Nå når sommeren stunder til, er det noen som gleder seg, mens andre gruer. Noen reiser på turer, kristelige stevner og leirer. Andre sitter og sukker i sin ensomhet og nød.

Det er imidlertid viktig å lese og høre Guds Ord om sommeren også, men glem heller ikke de ensomme som gjerne venter på deg, kristne bror og søster.

Ta deg tid til å besøke en eller annen. Sett deg ned og lytt. Del Guds Ord og be sammen.

Husk at Herren lytter. Han forstår og har alltid tid.

«Da talte de med hverandre, de som fryktet Herren. Og Herren lyttet til og hørte det. For hans åsyn ble det skrevet en minnebok for dem som fryktet Herren og höyakket hans navn» (Mal 3,16).

GOD SOMMER – I JESU NAVN!

Neste nummer av Bibelsk Tro kommer i august.

Evangeliet i fåre

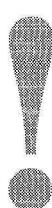
Den som har site under professor Erling Danbolt sitt kateter, vil ikkje lett kunne gløyma hans sterke engasjement for å få fram evangeliet og, om mogleg, få lyfta kristendommen opp att på nytestamentleg nivå. «Heile tida er evangeliet i fåre», var hans påstand, og han grunngav dette med å visa til korleis kristendommen har ein tendens til å søkkja ned frå det nytestamentlege nivået. Ein kan faktisk sjá kyrkjesoga som ein kamp mellom synda si tyngdelov og evangeliet si nyskapande kraft. Dersom ein t.d. samanliknar Didache – læra åt dei tolv apostlane (ca. år 630) – med Det nye testamentet, er det påfallande kor det har søkkje ned på eit lågare plan.

Leiar

Mellomalderen var ei tid då kyrkja kvarv frå det evangeliske nivået; men ho skapte likevel ei syndenaud som vart ein stor føresetnad for den reformatoriske vekkinga.

Luther greip attende til Paulus og Det nye testamentet, og var med og reisa opp att kristendommen til den evangeliske høgda. Men han var klår over kor lett også den evangelisk-lutherske lære kunne falla ned att i bylgjedalen. Difor såg han i heimen med husandakt og katekisme-undervisning – og kyrkja med dåp, nattved og evangelieforkynning som det berande elementet. Slik var det den gongen.

Dette er noko me i vår generasjon ikkje må gløyma. For me lever i ei tid då ikkje berre evangeliet, men heile Bibelen er i fåre. Difor må me stå vakt

Vi vil gjerne ha respons fra leserne. Kom med ris og/eller ros. Kanskje du har et dikt, en sang, andakt eller et kort og godt sitat som du vil dele med leserne av Bibelsk Tro? Send det til redaksjonen. Adressen er: Postboks 264, 4350 Nærø.

om Bibelen, vår ufråvikelege autoritet i alle spørsmål vedrørande kristen tru, lære og liv, og ikkje gjera som det står skrive i 2 Kongebok 17,9: «Israelsborna tilhilla sin Gud med ord som ikkje var sanne.»

Ser me på stoda i landet vårt i dag, ser med at tilhyllinga er i full gang. Fyrst kom vigslinga av den første kvinnepresten i Den norske kyrkja i 1961, mot Bibelen sin klåre tale. Så kom fosterdrapslova, sett i kraft i 1975, mot Bibelen sin klåre tale. Så kom partnerskapslova, mot Bibelen sin klåre tale. Det eine har fylgt på det andre med tilhylling av Gud med ord som ikkje er sanne. Det er ikkje berre den verdslege staten som godtek desse uguudelege lovene. Dei vert også godtekne langt inn i dei kristne sine rekkrer både i og utanfor kyrkja.

Og kva vert det neste? For me er komme inn i ein vond spiral som fører bort frå Bibelen. Vår beringing er å gjera bot. Attende til Bibelen og innretta livet vårt etter Guds Ord, slik me har fått det overlevert av dei heilage Guds menn, drivne av Den Heilage Ande. Lat oss gjera som dei i Berøa: Granska i Skriftene om det føreheld seg såleis som det vart sagt av predikanten (Apg 17,11).

Lesaren bør vera merksam på at denne oppmodinga gjeld også den einskilde. Det er så lett å tenkja at det ikkje gjeld «meg», for áleine kan ein ikkje gjera noko til eller frå. Og så resignerar ein. Men sanninga er at dersom ein let bibelkritikken fara og fylger Guds Ord, slik me har fått det overlevert, vil det slå ringar i heim, på arbeidsplass og i venelag. Dette er fullt mogleg, dersom ein går i tru. Og såleis kan ein vera med og snu den vonde utviklinga.

Bibelen må ikkje verta endra etter kva menneska lystar og trår etter, slik me ser nok av døme i våre dagar. Men etter di ikkje berre evangeliet, men heile Bibelen no er i fåre, er det så om å gjera at kristendomen i landet vårt vert reinsa og lyft opp att på nytestamentleg nivå.

OLAV TOFT

«Sort er jeg, men yndig»

Salomos Høysang beskriver kjærligheten mellom den himmelske brudgom, Messias, og hans brud, menigheten. Bruden bekjenner: Sort er jeg, men yndig. Hvorfor sa hun at hun var sort? Jo, fordi solen hadde brent henne (1,6). Solen er her bilde på Guds hellighet. I 1 Joh 1,5 leser vi: «...Gud er lys, og det er intet mørke i ham.» Når Guds lys begynner å skinne på deg, blir du sort i dine egne øyne. Mye sortere enn du hadde forestilt deg på forhånd, og du må bekjenne som bruden i Høysangen: «Sort er jeg.»

Andakt

Du ser ditt eget hjerte, et hjerte som både vil leve i synden og elske den. Du merker dine høye tanker om deg selv, din fortreffelighet, din uunnværlighet, din selvros osv. Du må istrømme med apostelen: «For jeg vet at i meg, det er i mitt kjød, bor intet godt» Rom 7,18.

Men Gud har en bestemt hensikt med å «brenne» deg. Han vil at du skal få lære hele brudens bekjennelse. Bruden sa «...men yndig.»

Det at du erkjenner din synd, skal drive deg til Jesus. Han er nemlig mektig til å rense deg fra synden. Og det er mitt og alle Guds barns lykkelige bekjennelse: Ved troen på Jesus har jeg fullkommen forlataelse fra all synd. Og ikke bare det, men ved troen på ham har jeg fått Jesu egen rettferdigheit tilregnet meg! Jeg er da i Guds

øyne like fullkommen for ham som Jesus selv er. Gud kan se på meg med velbehag for Jesu skyld. Jeg er yndig for ham: «...likesom han utvalgte oss i ham før verdens grunnvoll ble lagt, for at vi skulle være hellige og ulastelige for hans åsyn» (Ef 1,4). Derfor kan ethvert Guds barn bekjenne med hellig glede og fryd: Sort er jeg, men yndig.

Det gjelder for deg som er et Guds barn, å få se deg som Gud ser på deg i Jesus Kristus. Bruden må få se seg slik som brudgommen ser på henne. Hør brudgommens ord om bruden i Høysangen 6:

«Men en er min due, min rene (v. 9).

Hvem er hun som stråler frem som morgenrøden,

fager som månen, ren som solen...» (v. 10).

Kjære medvandrer: Bland ikke sammen det som du er i deg selv (sort) og det som du er for Gud i Kristus (yndig). Gud ser deg i Kristus som om du aldri skulle ha syndet. Dette hadde salige Martin Luther meget godt rede på. Han har formet dette berømte uttrykket om en kristen: Simulus justus et peccator. Det betyr: Samtidig rettferdig og synder. Sort er jeg, men yndig.

Dersom du i sannhet eier brudens bekjennelse, skal du få være med i det himmelske bryllup. Åpenbaringsboken vitner klart om at det skal være et bryllup for den frelse skare i himmelen. Jesus er brudgommen og den frelse menighet bruden. Salige er de som er innbudt til Lammets bryllupsnattverd (Åp 19,9).

Det lyder en stående innbydelse til dette bryllupet. «Alt er ferdig. Kom til bryllupet!» (Mat 22,4).

Kom, du som er ufrelst og leser dette. Kom i brudgommens navn! Kom i Jesu navn. Vår himmelske brudgom måtte ofre alt, sitt liv og blod, for å vinne seg en brud. «...med ditt blod kjøpte oss til Gud av hver stamme og tunge og folk og ætt» (Åp 5,9). Han er blitt vår blodsbrudgom. Bøy deg for ham i dag. Amen.

EIVIND GJERDE

«Bland aldri inn,
du Kristi brud,
det minste eget godt.
For mellom synderen
og Gud,
der gjelder nåden
blott.»

Lina Sandell

Ut-brent-het

AV KARL K. RIIS

Som psykologisk fenomen vies «utbrenthet» stor oppmerksomhet i våre dager. Det skyldes nok først og fremst at mange opplever sin hverdag ganske stresset. Krav om effektivitet og resultater på arbeidsplassen er skrudd opp på et høyt nivå. Vel, vi har fått hjelp av den moderne datateknikk til å gjøre ting mer rasjonelt og hurtig – til og med ved hjelp av færre ansatte.

Vi møter det praktisk talt på alle områder i vårt samfunnsliv: I arbeidslivet, i servicenæringene, i omsorgs- og pleiesektoren, i undervisning, og så videre. I tillegg til alt dette kommer så kravene på «den hjemlige front» når det gjelder privatøkonominen, familien, og ikke minst barna. Og så til sist: Frykten for ikke å holde mål, eller for å miste arbeidet. Det sliter på oss. Dette er noe av bakgrunnen for vår tids tanker om utbrenthet.

Også bland kristne

Også en kristen merker det. Videre har vi vår plass i en kristen forsamling, med de oppgaver som det innebærer. Ønsket om å få flere medarbeidere er mange steder permanent, kanskje endog kombinert med irritasjon over at noen av dem som virkelig har evnene, «sier nei» fordi de prioriterer kravene med hensyn til familie og arbeid høyere. De vil ikke «brenne sitt lys i begge endene» – prisen for dette er for høy, sier de. For å bøte på manglene og få arbeidet utført, har vi kalt noen til en «fulltids-gjerning» i Guds rikes arbeid. Men også til dem er kravene om effektivitet og

resultater satt høyt. Uten at de egentlig selv ønsker det, kommer de lett til å bli styrt av «andres forventninger og ønsker».

Både disse og de samvittighetsfulle menige medarbeidere, som er 120 % engasjert i både arbeids- og familieliv i tillegg til det lokale menighetsliv, hører på en særlig måte med til det vi kan kalte «risikogruppen» eller «faresonen» her.

Tent av Guds ild

Jesus sier: «Ild er jeg kommet for å kaste på jorden, og hvor jeg skulle ønske at den alt var tent!» (Luk 12,49)

I Jesus brente det en ild, en herlighet, som gjorde at han heller ville se seg selv bli fortært av Guds vrede enn å se mennesker gå fortapt.

Denne ilden har han kastet, og ned gjennom tiderne har den fenget i hjertene på mange. Den brenner stadig. Og hvor skjønt det er når Guds Ånd tener den i menneskers hjarter, slik at de settes i brann for Guds rike og legger seg selv på Guds alter!

Det var helt tydelig dette han tenkte på, min lærer på Fjellhaug, da han sa til oss elever i forkynnerklassen: «Skal dere kunne tenne, da må dere selv brenne.»

Men den samme lærer ga oss også den visdomsfylte formaningen: «Dere skal slites ut i Herrens tjeneste, men husk: «Langsamt!» Og med det mente han «i en livslang tjeneste».

Jeg har ofte tenkt på disse ordene. Jeg tror også de har vært til hjelp for meg. For i vår tjeneste for Gud er de «mange grøfter».

*Liv og
tjeneste*

To av dem blir antydet gjennom et mental-hygienisk dobbeltråd: «*Unngå dovenskap. Unngå overanstrengelse.*» Svært enkelt. Ja visst, men hvor vanskelig er det ikke å bare etterleve noe så enkelt.

Utbrenthet har nok fått en berettiget oppmerksomhet. Men hvor «nytt» er det når det kommer til stykket?

Veien

Alt er soleklart og enkelt når bare «det villige sinn» er der. Slik tenker vi lett om medarbeiderne i Guds rike.

Ole Hallesby mener at det neppe er noe som Gud fryder seg mer over enn når han ser det villige sinn hos sine barn. Han bruker det fine bildet av en far som arbeider i hagen. Så kommer hans lille barn og vil hjelpe ham. Ofte gjør det mer skade enn gagn ved sin hjelp. Men fars fryd over å se villigheten hos sitt barn, får ham gjerne til å gå etter barnet for å rette på de «skader» barnet forårsaker i blomsterbedet. Slik er også vår himmelske far. Han må ofte gå etter oss – og rette opp det som vi i vår iver fikk gjort ufullkommen, halvveis og galt.

Hvilken trøst er det ikke i å være den himmelske Fars barn og medarbeider! Men han vil også lære oss opp for himmelriket. Og det gjør han som regel i erfaringens skole.

Grøften

Somme tider havner vi i en dyp grøft fordi vi gjør som Moses. I Egypt var han tent i brann av en ungdommelig idealisme og en medfølelse mot sitt folk. Og han mente at nettopp

det var «Guds kall». Han tok feil, og brant ut i løpet av et døgn eller to.

I Guds skole måtte han nå lære at dette blir resultatet av tjenesten når han «selv skal være drivkraften». Han måtte lære at hemmeligheten i all tjeneste ikke er «hva vi kan prestere». Tjenesten er nåde, og dens hemmelighet er å være en tjener som er stilt til rådighet for Gud – og har Gud som drivkraft.

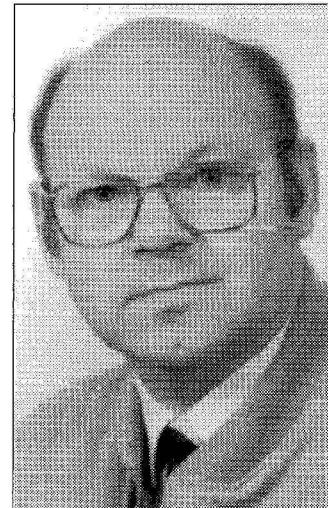
Vår egen «uforstand» fører oss også ofte bort fra veien. Vi respekterer ikke de livslover vi som mennesker er underlagt. Vi gir oss selv det utrolige når det gjelder oppgaver. Andre beundrer oss, og selv mener vi at det er «meget fromt». Og vi stortrives med å ha hendene fulle, for «vi har jo lyst til det». Resultatet er på lengre sikt utbrenthet.

Den utbrente

Her er det så du finner et menneske i en dyp krise, hvor det er ute og «rører ved grensene av det en makter».

Den psykiske utbrenthet møter oss i form av en uforståelig, lammende trøtthet. Ikke den naturlige trøtthet, men den stagnerende. Vi føler oss sviktet, frustrert og ofte oppgitt. Vi kjenner på harme, fordi vi føler oss «misbrukt» og bare «styrт av andres forventninger». Og samtidig kjenner vi oss skamfulle, skuffet over oss selv. En depresjon lurer under det hele.

Den utbrente er ikke et «dårlig menneske», men et menneske i krise – en som trenger forståelse og hjelp. I alvorlige tilfelle må vi regne med atskil-

Karl K. Riis.

lige måneder før han eller hun er seg selv igjen.

Elias

I Bibelen er Elias det klassiske eksemplet på en slik situasjon. Etter den store styrkeprøven og seieren ved Karmel, finner vi ham kort tid etter under en gyvelbusk, hvor han ønsker seg døden (1 Kong 19,1 flg.).

Bak seg har han en tid med sterkt belastning, da han har stått «mye alene». Nå kommer «flukten». Til den legende hjelp han får, hører hvile, men også «stå opp og et! Ellers blir veien for lang for deg». En lang vei var det han skulle gå. Langsamt ble han bygget opp – og ikke kassert. Både fysisk, psykisk og åndelig ble han fornyet.

Guds vei gikk ikke utenom krisen, men gjennom den – og så handler det om å lære av en slik krise.

Hvordan forebygge?

1) *Lær å «hvile i tjenesten».* Har du lagt merke til hvor utrolig mye et menneske periodevis kan greie eller

Anstøt av troen

Man innbiller seg at folk tar anstøt av troen fordi det er for alvorlig eller for strengt å være kristen. Så blir det nødvendig å vise hvor «glade» vi kan være, hvor mye vi kan hoppe og danse og slå vitser. Og hvor sterkt vi tar avstand fra pietister og andre som har en «streng» kristendom. For de hadde jo helt misforstått! Denne typen kristne viser sterke allergiske reaksjoner når de møter bibelsk kristendom, og de er gjerne raske til å sette merkelapper som «gledesløs fariseisme» og «tung og kjedelig» og «dødskonservativisme» på sine brødre (som de selv følgelig helst ville sluppet å være i familie med!). Her bør vi være klar over at «å være greker for grekere» ikke innebærer at vi skal være overfladiske for de overfladiske!

tale? Hvordan kan de det uten å «knekke sammen»? Jeg tror årsaken er at de har lært vekselvirkningen mellom anspenthet og hvile.

«Jesus hadde det aldri travelt - og allikevel er det få som fikk gjort så mye som ham», sier Hugo Odeberg. Det har han utvilsomt rett i. Men legg merke til at også Jesus hadde behov for å dra til et «av-sidesliggende sted» for å hvile - og han tok disiplene med.

Gud har gitt oss en døgnrytme, en ukentlig hviledag, for at vi skal samle nye krefter og bli fornyet. Dessuten: Ta en årlig ferie.

2) *Det er tillatt «å si fra».* Hvorfor er det noen av oss som har så vanskelig for å si nei?

Vi skal «trekke et lass» og «gjøre fyllest i vår oppgave». Men er grensen nådd, da er det uforstand å tro at «vi er uunnværlige», og at «jeg skal greie alt selv».

Ennå mer skjebnesvært er det når vi går hen

og får vår verdi og identitet ved alt det vi presterer. Det vitner om noe uforløst i vårt forhold til oss selv. Eller vi kan bli «arbeidsnarkomane», fordi vi er slaver under vår egen perfeksjonisme, og vi er ufrie.

3) *Vær oppmerksom på kroppens advarsler.* At en føler seg «trøtt, selv om jeg har sovet en hel natt», at en «glemmer ting jeg burde huske, fordi det er så mange ting på en gang», manglende konsentrasjon, høyt blodtrykk, smerer, vedvarende hodepine, og mye annet kan være symptomer på at vi tar for hardt i.

4) *La deg ikke styre av andres forventninger.* Her er det ikke minst medarbeidere som står i administrative eller forkynnende oppgaver, som møter både realistiske og urealistiske forventninger og ønsker. Vi skal være oppmerksom på disse ønsker, men det er ødeleggende når de styrer oss. For da blir vi menneskers

Det en slik måte å tenke på fører med seg, er at vi blir sittende igjen med en «kamelonkristendom», som prøver å gi folk det de vil ha, men som fullstendig har mistet sin integritet, og derfor skammer seg inderlig. Skammer seg over evangeliet, og derfor ikke tør å forkynne det som står skrevet, men et budskap som er uten kant og tilpasset «folks religiøse behov». Skamfølelsen er dypt rotfestet i den norske kristensjel. Etter å ha blitt gjort narr av i mer enn hundre år (fra Alexander Kielland av, og senere av hylekoret fra Akersgata og NRKs koryfeer), orker man ikke å være upopulær lenger. Og så populariserer vi troen.

JAN BYGSTAD

klipp fra «Kirke søker kontakt II»,
artikkel i avis Dagen

treller. Den sanne frihet fra mennesker er å være bundet til Kristus.

Oppmerksomme øyne

«Kan du hvile i din forkynnergjerning?»

Dette spørsmålet fikk jeg av en god venn da jeg var helt ny i tjenesten. Han hadde nok lagt merke til at det var noe uforløst - eller hva... Han ga meg noen verdifulle vink om hva som var «Guds ansvar» og hva som er «vårt». Og så oppmuntrert han meg i kjærlighet.

Medarbeidere i faresonen når det gjelder utbrenthet, har bruk for dette. Å forkynne er jo å «skulle gi, og gi, og gi igjen». Derfor må vi ikke bare leve i en psykisk fornyelse, men også en åndelig, hvor Gud gir oss både «brød til å ete og såkorn til å så» - og det vil han gjøre.

Dugelighet til tjeneste har vi nemlig ikke fra oss selv, men fra Herren, som gjør oss dugelige.

Sangen og saltet

Nye metoder...

Det er mange år siden nå. Det var broderingsmøte i Molde, og fra dette møtet er det blitt meg fortalt følgende:

Vitnesbyrd og tjeneste

En av foredragsholderne hadde lagt ut om nye og revolusjonerende metoder i det kristelige arbeidet. I en ny tid med store framskritt skulle en virkelig få *grepet* på, og få *fart* på å bygge Guds Rike! – Det ble til og med nevnt at en kunne spre trykksaker og innbydelser fra fly, over «aksjonsområder».

I matpausen, etter foredraget, ble de to foredragsholderne sittende ved samme bordet. Han som hadde vært tilhører – Olav Valen Sendstad – sier da til sin «kollega»: «Jeg likte ikke foredraget ditt». «Hva liker du da», spør den andre tilbake. «Jeg liker den lille flokken med saltet», svarte Sendstad.

Saltet på jorda...

Jesus sier at de kristne er saltet på jorda. De skulle være den friske kraft som hindret at folket råtnet.

Er det slik i dag? Her kunne vært mye å komme inn på.

Men i denne artikkelen vil jeg særlig tenke på *sang og musikk* i kristen virksomhet.

– Er det som presenteres her saltholdig og åndskraftig?

– Er det med på å bygge Guds rike og skade Satans rike?

Jo, det finnes, heldigvis. Eksempler kunne vært trukket fram.

Men det meste på dette området – innen de forskjellige sammenhenger – er helt fritt for saltsmak, dessverre.

Mange solister, grupper, kor og musikere *svir* ikke særlig mye i verdens åpne sår. Nei, de blir mottatt med begeistring for det er toner som «klør i øret». Men mange troende lider i stillhet, og har gitt opp. Det saltløse og verdslike *sårer* hjertene... – Og sann åndelig oppbyggelse *savnes*...

«Å, – all denne saltløse kristendom, som passer alle steder og ingen steder.

Denne kristendommen som både vil være *i verden og av verden*» (Ludvig Hope).

Vennskap med verden...

Bibelen sier tydelig at vi som kristne ikke skal «skikke oss lik denne verden». Den uttrykker seg like tydelig når det står at «vennskap med verden er fiendskap mot Gud».

– Vel, men hvorfor er da så mange kristne innstilt på å utvikles mer og mer i retning verden? Var det ikke – tvert i mot – vi som skulle *vinne* verden?

Jo, men mange lar seg bedra av Satan og søker å *ligne* verden.

Men dermed har *den onde vunnet dem – og de har tapt...*

Hope skriver også om Satans mange forsøk på drepe Jesus – helt fra de første dagene Jesus var her på jord – til de siste. Han kommer så inn på den fare vi som kristne lever under, og Satans list for å føre oss vill:

«Hvordan søker Satan å drepe Jesus nå? Din Jesus?

Jeg tror at han i vår tid myrder *mest og best* når han *gjør seg lik Jesus*. Han kler seg i kristelige klær og kommer som en engel fra Gud.

Jeg tror at Satan mer enn mange tenker seg, har lært å ape etter Jesus, Guds Ord og Guds Ånd.

Han går så nært opp til det å ligne Jesus og Den Hellige Ånd at også mange av Guds folk bare med nød er i stand til å skille mellom Guds Ånd og Satans makt, mellom Bibelens Kristus og vanstroens kristus». Så langt Hope...

Det har gått mange år siden Hope skrev slik, men det er like sant i dag. Men det som kanskje er mer åpenbart er dette: Om Satans list i første omgang går ut på å ligne Jesus og hans venner, så er målet å få de kristne over på *Satans* side ved å få *de* til å ligne *verden* og vinnes som verdens venner....

– Og han har lykkes i dette, i stor grad. Med sorg må jeg si det. Mye av det vi hører av såkalt kristen sang og musikk er resultat av en kjødelig/verdsdig iver og aktivitet – helt i pakt med Satans list. →

Guddommelig kraft?

En tankegang som i vår tid er rådende innen de fleste sammenhenger er at evangeliet kan meddeles på en hvilken som helst måte. Men det er jo nettopp *ikke* tilfelle!

Det avgjørende er om det som forkynnes – også i sang/musikk – har *guddommelig kraft*.

I møte med mange av tidens toner, blir dette tydeliggjort:

– Hvis evangeliet er så kraftesløst, at man må bruke alle denne verdens krefter for å få det presentert, da er det ikke lenger evangeliet.

Ingen har utbredt evangeliet mer enn Paulus. Han forteller selv hvordan han gjorde det: «Vi blir stadig overgitt til

døden for Jesus skyld» (2 Kor 4,11). Og hensikten: «Forat også Jesu liv skal bli åpenbart i vårt dodelige kjød».

En forfatter har sagt det slik:

«Jo større Åndsinnhold, dess dypere blir det sår, som Ordets sverd slår. En av våre dagers store ulykker er, at evangeliets forkynnelse er uttynnet og populærisert så mye, at det ikke mer sårer dypt nok, og derfor heller ikke leger godt nok.»

«Vis deg for verden!»

Som Guds folk er vi kalt til å *vitne* for verden – ikke *vise* oss for den.

Jesu brødre ivret for at han ikke lenger skulle holde seg skjult, men vise seg for verden.

Deres tankegang var den samme som er rådende i vår tid:

– Vil man utrette noe i denne verden, må man vise seg for den!

– Man må gjøre seg forståelig.

– Man må lokke med noe som tiltaler.

– Man må bevise sin dyktighet.

– Man må sørge for at det som presenteres faller i smak.

– Man må vise de unge noe de kjenner...

Men Jesus fulgte ikke sine brødres råd.

For det står slik:

«For heller ikke hans brødre trodde på ham» (Joh 7,5).

(Senere skjedde en forandring også med disse brødrene..)

– De trodde altså ikke på at hans måte å arbeide på førte til noe som helst...

Det var altså dypest sett *vantroen* som ba Jesus vise seg for verden!

– Da er det nærliggende å spørre – med det dypeste alvor:

– Hvem ligner vi – Jesus eller hans brødre?

– Er det vår *vantro* som får oss til å sette i gang så mye, og presentere så mye «kjempemessig» og tidsmessig på tidens musikalske åndstorg?

Det er mange i dag som ønsker å vise seg for verden. Og de bedømmes som svært dyktige – også i verdslige kretser.

Men jeg for min del tror at mye av dette som presteres er så «kraftig» at det er umulig for *Guds kraft* å utfolde seg gjennom det. Evangeliets kraft settes ut av spill...

– «Men om saltet mister sin kraft... Det duger ikke lenger til noe...», sier Bibelen. Måtte vi våkne!!

GUNNAR HOLTH

Vårt våpen

*For sinn og tanke
– leg og lærde –
for både små og store,
har vi Guds blanke,
slepne sverd;
og dette sverd er Ordet.*

*Hva vi kan «gjøre»,
«være», «bli»,
gir ingen garantier,
så vi kan føre
troens strid;
men se hva Ordet sier!*

*For gjennom Ordet
taler Gud.
Det går aldri verre
enn med hans store,
klare bud,
står han som seierherre.*

*Vår kamp er åpen.
Vårt forsvar
– det eneste vi eier –
er Ordets våpen;
men det har
Guds løfter om all seier.*

OLAV NERGÅRD

Falsk lære og falske lærere

Vi lever i en vond og vanskelig tid hvor tidens tegn i naturen, samfunnet og kristenheten taler sitt tydelige språk.

Bibelforum

Innen kristenheten har modernistisk teologi, hvor sekulære og religiøse åndsretninger og ideologier dominerer, stadig fått mer og mer innpass.

Som en følge av at Guds Ord, Bibelen, omtolkes og tilpasses tidsånden, opplever vi i dag mer enn noen gang, en økende verdsliggjøring og frafall. Ja, når selve Bibelens guds-begrep anfektes er det blant annet helt forståelig at Skriftenes tokjønnsteologi forkastes.

«– Likesom slangen dåret Eva med sin list» slik er også mange blitt dåret og forført og har vendt seg bort fra den «enkle og rene troskap mot Kristus» (2 Kor 11,3; se også Åp 12,9).

Bibelen kaller dette for endetidstegn – fødselsveer.

Advarsel

Guds Ord advarer særlig mot falsk lære (vranglære) og falske lærere (vranglærere). – Jesus selv advarer mot falske profeter og falske messiaser (Mat 7,24), og apostlene advarer mot falske apostler og lærere (2 Kor 11; 1 Tim 4; 2 Pet 2; Apg 20).

Falske lærere beskrives som glupende ulver (Apg 20,29), svikefulle (2 Kor 11,13), begjærlige etter vinning (Tit 1,11; 2 Pet 2,3), oppblåste og uvitende (1 Tim 6,3-4), fordervede (2 Tim 3,8) og som forførende ånder (1 Tim 4,1).

Falsk lære er farlig

Hvorfor er falsk lære så farlig? – Den nedbryter troen (2 Tim 2,18), volder at sannheten spottes (2 Pet 2,2), fører mange vill (Mat 24,5), fører til forbannelse (Gal 1,8-9) og til undergang (2 Pet 3,16).

Guds Ord oppfordrer de troende til å gå av veien for dem som holder seg til falsk

lære (Rom 16,17), målbinde dem (Tit 1,10), avsløre dem (2 Tim 3,9) og ikke by dem velkommen (2 Joh v. 10).

I dag synes mange at dette er for hard tale. Derfor er det ofte dem som peker på hva Guds Ord sier i de forskjellige spørsmål, som får svi og blir karakterisert på en lite tiltalende måte, mens de som kommer med ubibelsk lære, får ofte ros og takk. Ja, også fra de såkalte «fredskonservative» (Hallesbys uttrykk), som tar avstand fra vranglæren, men ikke fra vranglærerne, får en høre at nå må det bli ro.

Konsekvenser

Så kan en gjerne spørre: Hva vil skje dersom ikke noe blir gjort for å stanse vranglæren? I 2 Tim 2,17 bruker apostelen et bilde fra medisinen – den «vil ete om seg som «dødt kjøtt».

Vranglæren vil bre seg som koldbrann brer seg i menneskekroppen.

Følgelig må det et radikalt inngrep til for at ikke hele den troende forsamling skal sygne hen og dø. – Sendebrevene i Åpenbaringsboka viser oss hvor alvorlig Gud ser på vranglæren og vranglærerne, og advarer blant annet mot Bileams- og nikolaitenes lære, kvinnen Jesabel og det hun står for. Men det pekes også på en veg ut av uføret, nemlig omvendelse og dermed å ta avstand fra vranglæren og vranglærerne.

Erkjenner dagens kristne alvoret i dette? For mange vedkommende ser det dessverre ikke slik ut. Guds Ord formerer oss til å våkne opp og «styrke det andre som var i ferd med å dø» (Åp 3,2), og til «å stride for den tro som en gang for alle er blitt overgitt til de hellige» (Jud 3).

Sann eller falsk lære

Hvordan skal vi kunne skjelne mellom rett og falsk lære, eller mellom sannhet og løgn? – Prof. Wisløff forteller i et hefte

om pengevekslerne i gamle dager («En grunn å stå på – en kurs å følge»). De hadde en lang utdannelse. De skulle lære å skjelne falske og ekte gullmynter fra hverandre. Det lærte de ved å studere de ekte gullmyntene. Lærlingen skulle holde dem i hånden, kjenne på dem, slå dem mot disken og lytte til klangen i dem og så videre – inntil de visste hva en ekte gullmynt var. Var en sikker på dette, var det ikke vanskelig å avsløre de falske myntene.

Det er viktig nok å kjenne løgnen i dens forskjellige skikkelsjer, sier Wisloff og tilføyer, men enda viktigere er det å kjenne sannheten. Vet jeg hva sannhet er, kan jeg nemlig avsløre løgnen.

Hemmeligheten er altså å kjenne sannheten – Guds ufeilbarlige Ord. – Det som ikke er i samsvar med Den hellige skrift, er følgelig falsk lære. Og den eller de som kommer med falsk lære, er vranglærere uansett hvem de enn er, eller hvilke stillinger de har.

Det er bare ved å holde oss til Guds Ord og lytte til «klangen» at vi kan skjelne mellom rett og falsk lære. – Jesus sier: «Mine får hører min röst, og jeg kjenner dem, og de følger meg» (Joh 10,27). Apostelen Paulus taler om «hele Guds råd» (Apg 20,27) og oppfordrer til «å gi akt på læreren» (1 Tim 4,16), og «ha som forbilde de sunne ord» som han har lært (2 Tim 1,13). Og apostelen Johannes oppfordrer de troende til å prøve «åndene» om de er av Gud (1 Joh 4).

Skriftprinsippet

Våre reformatoriske fedre sa det slik:» Vi tror, lærer og bekjänner at den eneste regel og rettessnor som all lære og alle lærere skal prøves og bedømmes etter, er de profetiske og apostoliske skrifter i Det gamle og Det nye testamentet, slik det står skrevet «Ditt ord er en lykt for min fot og et lys på min sti» (Sal 119,105). Og Paulus sier: «Om en engel fra himmelen skulle komme og forkynne noe annet, så skal han være forbannet» (Gal 1,8). (Fra innledningen til Konkordieformelen).

Dette prinsipp er blitt kalt skriftprinsippet, og det sier at all lære og alle lærere skal bedømmes etter Bibelen, det vil si de 66 skrifter vi har i Bibelen.

Guds Ord taler om at det i den troende forsamling skal være noen menn (eldster/hyrder/lærere) som Herren har utrustet, gitt nådegaver og kalt til å sørge

for at det blir forkynt, lært og veiledet rett ut fra Guds Ord (1 Tim 5,17; 2,12).

Læretukt

Imidlertid skal alle lærere/forkynnere og det som læres/forkynnes prøves og bedømmes etter Guds Ord. Hvem skal gjøre det? Det er hver enkelt troende sin plikt, eller for å sitere Luther:» – Derfor skal og må alle lærere, og deres lære med, underkastes tilhørernes dom». Videre sier Luther:» De (tilhørerne) har altså ikke bare makt og rett til å bedømme alt som blir forkynt, men også plikt til å gjøre det. Ellers kan de komme i unåde hos den guddommelige majestet» («Et skrift om menighetens rett til å bedømme lærespørsmål og kalle prester»).

Med andre ord kan vi si at alle troende, både menn og kvinner, har fått et generelt læreansvar, mens noen menn har fått et spesielt læreansvar i den troende forsamling. – Dersom noen lærere/forkynnere lærer noe som ikke er i samsvar med Den hellige skrift, skal de bli gjort oppmerksom på dette og tilrettevist. Med andre ord skal det utøves læretukt i forsamlingen.

Karaktertrekk ved falske lærere

Gjennom hele kirkens historie har det vært falske lærere og falsk lære. – For ca. 300 år siden skrev puritaneren Thomas Brooks en bok: «Dyrebare råd og hjelp mot satans forførelser», hvor han tar fram karakteristiske trekk ved falske lærere. Vi vil ta med noe fra hans bok, gjengitt etter Fast Grunn nr.6/78:

1. Falske lærere vil gjøre menneskene til lags (Es 30,10-11; Jer 5,30-31; 23,30-31).
2. Falske lærere kaster skitt, skarn og bebreidelser på personer som er Kristi mest trofaste ambassadører.
3. Falske lærere bærer fram visjoner og forførelser fra sine egne hoder og hjerter. Falske lærere farer lett over store og viktige ting både i lov og evangelium, og står mest på de tingene som har mindre vekt og er mindre avgjørende for sjelene.
4. Falske lærere dekker over og farger sine farlige prinsipper og innflytelse med vakre talemåter, store bedyrelser og gyldne uttrykk.
5. Falske lærere strever etter å vinne menneskene for sine egne meninger. →

Moralsk forfall – samboerforhold

Dropper ekteskapet – velger samboerskap, ble det nylig meldt om i en kristendagsavis. – Ekteskapet sakker akterut, mens trenden er at folk flest bare flytter sammen.

Kommentar

Hver fjerde norske kvinne og mann under 45 år lever i samboerforhold. Det er en myte at flere gifter seg, opplyser en prosjektleder i Statistisk sentralbyrå.

En antar at det er i overkant av 150.000 samboerpar i Norge, dvs. over 300.000 samboere.

Det er på grunnlag av prosjektet «Samboere i statistikken» (SSB) en har kommet fram til dette tallet, hvor 6000 norske kvinner og menn ble intervjuet i 1993.

Videre opplyses det at over halvparten av kvinner født på 1960-tallet lever i samboerforhold, mens 95 % av kvinnene født i 1945 valgte ekteskapet.

Holdningen til samboere

Det hevdes videre at holdningen til samboere har endret seg mye i løpet av de

6. Falske lærere gjør forretning på sine tilhengere.

Vi må bare erkjenne at Brooks teser også er aktuelle i dagens åndssituasjon, hvor falsk lære i ulike former florerer og «den sunne lære» tåles ikke av mange.

Det katastrofale er imidlertid at falsk lære fører mennesket bort fra Guds åpenbare og inspirerte Ord og fra Herren Jesus Kristus til en evig fortapelse under Guds vrede.

Derfor er det maktpåliggende at vi prøver oss selv og andre på Guds hellige Ord og ikke lar oss skremme til taushet og resignasjon; for det kan stå om livet for både oss selv og andre, og vi vet at det kommer en regnskapsdag for oss alle.

«Ransk meg, Gud, og kjenn mitt hjerte! Prøv meg og kjenn mine mangfoldige tanker, se om jeg er på fortapelsens vei, og led meg på evighetens vei! (Sal 139,23-24).

OLAV HERMOD KYDLAND

siste 20 årene. I dag er det bare 10% av befolkningen som ikke aksepterer samboerforhold, mens i 1977 var over 70% av norske kvinner og menn motstandere av papirløse ekteskap.

Ifølge prosjektlederen i SSB mener over halvparten av den norske befolkningen at samboerforhold er like akseptabelt som ekteskap.

Årsaker

Prosjektlederen antar at økningen av samboerpar har med den såkalte snøball-effekten å gjøre, men også med utviklingen av preventjonsmidler på 1960-tallet. P-pillen og spiralen kom, og seksuallivet ble i større grad løsrevet fra ekteskapet. I tillegg ble det enklere å skaffe seg bolig.

Barn utenfor ekteskap

Det hevdes at i dag er nesten halvparten av alle barn født utenfor ekteskap. Om lag 35% fødes av samboende, mens 10% av barna fødes av kvinner som lever alene.

Forstemmende

Selv om en ikke skal legge alt for stor vekt på tall som kommer fram ved en meningsmåling, så sier de likevel en god del om tilstanden i Norge. Vi må bare konstatere, selv om det er trist og forstemmende, at landet vårt er inne i en alvorlig moralsk og åndelig krise. – Vi kan gjerne spørre om hva som er årsaken til at utviklingen har gått så fort.

Sterke strømninger

Ledertreningssekretær i NKSS, Øyvind Benestad, har i et lesverdig innlegg i Vårt Land (VL) av 29.03.94, kalt «Årsaker til samboerskap», pekt på noen grunner til at tusenvis av unge i dag velger samboerskap. – Innledningsvis peker han på at vi ikke har noen eksakt viten om årsakene, men en forklaring er at unge mennesker er skeptiske til å inngå ekteskap fordi de har opplevd så mye vondt i foreldrenes ekteskap, og kanskje selv vokst opp i skilsmisshjem. →

Benestad selv hevder at årsakene er atskillig mer sammensatt, da ikke bare unge fra vanskelige familiesituasjoner velger samboerskap, men også unge fra stabile og harmoniske hjem.

Deretter peker han på noen sterke strømninger i samfunnet som gjør at mange unge i dag velger samboerskap. Vi vil gjerne gjenta dem:

1. Relativisme

Vår tids mennesker blir mer og mer preget av tanken om at det ikke finnes noe som er absolutt rett og galt. Hver enkelt må velge hva som er rett for seg selv, uten ytre autoriteter. «Noe er kanskje rett for deg, men det er ikke nødvendigvis rett for meg». Så lenge man ikke direkte skader andre, finnes det ikke noe som er rett og galt i seg selv.

2. Individualisme

Hvert menneske er bare ansvarlig for seg selv, og må i mest mulig grad forsøke å realisere sitt egen potensiale. Det å innordne seg i et fellesskap, og det å gi avkall på noe til beste for andre, blir stadig vanskeligere for mange. «Selvrealisering» på livets ulike områder er for mange blitt det høyeste ideal og mål.

I forlengelsen av dette, følger også mange menneskers frykt for å forplikte seg og ta ansvar. «Tenk om jeg skulle gå glipp av noe mer interessant, eller kanskje bli hindret i å gjøre ting jeg har mer lyst til. Jeg må passe meg så jeg ikke blir bundet». Denne tankegangen er uhyre utbredt. Resultatet blir ofte ustabile menneskelige relasjoner, og alltid med bakdøra på gløtt, i tilfelle jeg skulle bli hindret i min selvrealisering.

3. Hedonisme,

eller nyttelse som livsprinsipp, er et annet kjennetegn ved vår tid. Plikt, ansvar, rett og galt er for mange blitt fremmedord. Det som betyr noe, er hva jeg har lyst til her og nå. «Hva er det som gir størst lystfølelse og tilfredsstillelse?» er prinsippet som mange lever etter. Nuet og øyeblikket blir det viktigste. Det å vente og lide for å få del i noe som eventuelt er bedre, føles derimot nesten umulig. «Nyt livet i dag, for du vet ikke om du lever i morgen».

En konsekvens av denne holdningen til livet er at frustrasjonsterskelen blir stadig lavere hos folk, ikke minst hos barn og ungdom. Når livet blir vanske-

lig, eller når de opplever spenninger og udekket behov, tyr de til den mest lettvinnte løsningen – den som gir størst tilfredsstillelse i øyeblikket, men som på sikt kanskje er svært uheldig eller gal.

4. «Sexisme»,

eller seksuell utfoldelse som livets høyeste mål, er et klart trekk ved vår tid. Fra reklame, filmer, sangtekster, blader og TV blir vi daglig foret med varianter av følgende budskap: «Nøkkelen til lykke, popularitet, suksess og mye mer er å finne i din seksualitet. Lev den ut – nå! Hvorfor vente? Du må for all del ikke gå glipp av noe som du har rett til å nyte når som helst. (Men lev lurt: bruk kondom...)». Sitat slutt.

Vi tror at Benestad har rett i at disse «ismene» har en avgjørende innflytelse på hvorfor mange velger samboerskap – spesielt de unge, og at de også har innflytelse på mange kristne.

Vi mener også at de må møtes med et klart «Så sier Herren» fra kirkens talerstol, «med konkret og klar veiledning i personlige samtaler, og med utholdende kamp i den troendes bønnerom».

Uklar veiledning

Dessverre så svikter veiledningen overfor de unge i dag. Når biskoper, prester, generalsekretærer og andre ledere er uklare i både dette og andre spørsmål, er det forståelig at forvirringen blir stor.

Ifølge referater fra en panelsamtale i NRK den 23.03.94, uttalte både generalsekretærer i Kirkens Familierådgivning, og generalsekretærer i Norges Kristelige Studentbevegelse, seg uklart i dette spørsmålet. En av dem ønsket ikke å tale om ekteskapet som Guds gode ordning, og at samboerskap er uforenlig med kristen tro. Den andre uttalte seg enda mer imot Biblens måte å tale om disse ting, og hevdet at Biblens tale om ekteskapet er «gårdsdagens løsninger» som ikke «kommuniserer» med dagens unge. Bare formannen i Foreningen for Bibel og Bekjennelse (FBB), Jan Bygstad, hevdet at det sjette bud fremdeles er et forplikende Guds bud.

Ikke «samboende kristen»

Jan Bygstad har et innlegg den 06.04.94 i Dagen (VL 07.04.94), hvor han kommenterer og kommer med noen merknader

til debatten i NRK angående den overfornevnte sak.

Bygstad ser også samboerskap som «et viktig symptom på folkets og kirkens moralske krise», som Benestad uttrykker det. Han sier: «En kirke som snur kappen etter vinden, og ikke gjør annet enn å ta farge av omgivelsene, er blitt kamelonens revir. Det er å bedra unge mennesker å hevde at det går an å være en «samboende kristen»: Det ene utelukker det andre. Enten er man en kristen, og da lever man ikke i synd, noe samboerskap faktisk er. Eller så er man samboer, og da må man vende om hvis man vil ha med Gud å gjøre».

Vi er takknemlige for en slik klar tale, og vårt ønske er at mange må lytte til denne klare veiledning basert på Bibelen.

Kirkens oppgave

Vi slutter oss også til det Bygstad avslutningsvis poengterer om en kristen kirkes oppgave og sier: «En kristen kirke er kalt til å være lys og salt i verden. Dette virkeliggjør den ikke ved å skamme seg over evangeliet, men ved tvert om frimodig å representere en motkultur. For en sann kristen kirke følger ikke folket, men sin Herre. Og en sann kristen kirke kaller folket til omvendelse når det er på vei bort fra sin Gud.

Dette er kirkens kall i Norge i dag: Å rope «Vend om, vend om!»

Forfall

Det er trist å være vitne til utviklingen i familieliv og samfunnsliv. Det er et forfall i moralske verdier som har sin basis i likegylighet og opprør mot Den treenige Gud og hans livslover for menneskelivet.

Vi hører larmen og ordene fra verdens barn: «La oss sprenges bånd og kaste deres rep av oss» (Sal 2,3). Men Herren er den samme som før, og hans bud og livslover er like forpliktende i dag som før, og de er til nytte, gagn og veiledning for hver sjel.

Vekkelse

Vi må innrømme at vi er i en alvorlig og smertefull krise. Hvordan skal vi kunne gjøre noe for vårt folk, spesielt for de unge? – Det minst forpliktende er å resignere. Men er det rett? Nei!

Vi er enige med Prof Arvid Tångberg som uttaler (Dagen 24.03.94) at det er bare et botemiddel, dersom man skal snu utviklingen. Det er en ny vekkelse som tenner folks forpliktelse på Bibelen og dens verdier. – Må det bli et bønneende for oss alle!

Ekteskapet

Videre må vi lære de unge om Den treenige Gud og hans livslover for menneskelivet. – Det er Gud som har skapt oss som mann og kvinne og innstiftet ekteskapet som en livslang og forpliktende ordning. «Derfor vil han også at vi skal være ekteskapet og at vi skal holde det oppe og leve i det som en guddommelig, salig stand». («Luthers store katekisme»).

Hvorfor har Gud innstiftet ekteskapet?, spør Erik Pontoppidan og svarer: «1) For menneskeslektens forplantning. 2) For å avverge de onde lyster. 3) Til innbyrdes hjelp, trøst og råd». («Sannhet til gudfryktighet»).

Videre sier Luther at en skal få ungdommen til å ønske å gifte seg: «De unge skal vite at ekteskapet er en salig stand som Gud ser med velbehag på. På denne måten kunne en med tid og stund komme så langt igjen at ekteskapet kom til heder og verdighet, og at det ble mindre av det skitne, liderlige og usømmelige liv som nå brer seg over alt i verden, med offentlig horeri og andre skammelige laster; alt slikt kommer av at ekteskapet ikke blir aktet som det skulle. Her har foreldrene og øvrigheten plikt til å holde øye med ungdommen, slik at den blir oppdradd til disiplin og er ærbart liv». Sitat slutt.

Vi må bare innrømme at både mange foreldre og øvrigheten har sviktet. For ekteskapet som forutsetter og fremmer kjærighet, troskap, trygghet og hjelp, har dessverre blitt undergravd og uthulet. – Det ser ut for at våre politiske myndigheter er med å svekke og undergrave ekteskapet i stedet for å styrke det. – Partnerskapsloven fra 1993 er vel et tydelig eksempel på det. Når skal det gå opp for dem at nasjonen står foran et fullstendig kaos?

Det er bare en vekkelse og tilbakevendig til ekteskapet som kan redde oss som nasjon.

Må Herren se i nåde til landet og folket vårt!

Guds heilage lov

AV OLAV TOFT

Det femte bodet

Dei ti boda (VI)

«Du skal ikkje slå i hel»

(2 Mos 20,13).

Med undantak av foreldrebotet, er dei føregåande boda sette til vern om den Heilage Gud, han som me skal ottast og elska og setja all vår tru og lit til. Det femte og dei fylgjande boda skal verna om nesten – mennesket – på det horisontale planet. Luthers forklaring til det femte bodet lyder slik: «Me skal ottast og elska Gud, så me ikkje gjer nesten vår skade eller mein på lekamen, men hjelper han og stor han i all lekamleg naud.»

Gud set med dette bodet eit gjerde rundt einskild-individet, og vil med det ha sagt: «Akta deg så du ikkje gjer vondt mot nesten din. Lat han vera i fred.» Det er livet det gjeld denne gongen. Livet – den kostelege gåva frå Gud – som i Bibelen vert så høgt verdsett at det kjem nest etter Guds miskunn i rang (Sal 63,4).

Du skal ikkje slå i hel

Slik lyder bodet klårt og lett forståeleg til oss i du-form. Nærgåande. Det er deg og meg det gjeld. Ingen må finna på å gjera det som er imot Guds Ord og ordningar.

Men kva er det eigentleg dette bodet forbyd? Er det, slik det stundom vert fortått, eit absolutt forbod mot å ta liv? Dette lyt me sjå litt nærrare på. Det verbet som her er brukt, heter på hebraisk «rasach». Dette er eit heller sjeldan ord, brukt i samanhengar som viser at det er berar av ei særleg tyding, nemleg å ta liv av eit menneske utan lov og rett. Eller ved uhell med døden som ut-

gang, t.d. ved vådeskot. Dette ordet vert aldri brukt om å drepa ein fiende i krig. Heller ikkje når ei styresmakt står for avretting av brotsmenn i samsvar med lov og dom. Då er det «harag» som vert brukt; det vanlege ordet for å drepa. Desse rettsreglane syner at ingen privatperson har lov til å myrda eit menneske. «Rasach» dekker ikkje berre overlagt mord, men eikvar handling som har døden som fylgle, mot gjeldande lov og rett i samfunnet.

Vart dette bodet tatt på alvor og respektert, då ville ingen ta andre sitt liv, heller ikkje eins eige. Livet er heilagt, og Gud har sine tankar med mennesket. Det er tatt med både i Guds skapar- og frelsesplan. Ef 2,10: «For me er hans verk, skapte i Kristus Jesus til gode gjerningar, som Gud føreåt emna til, så me skulle ferdast i dei.»

Kan ein kristen gjera krigsteneste?

Krig vert sett på som ein sjølvsgatt ting i GT. «Krig har si tid» og «ingen slepp

Takk!

Vi vil gjerne takke alle som har solgt og distribuert påskeutgaven av Bibelsk Tro.

Likeden vil vi takke dere som har gitt en gave til bladet og/eller til det nye evangeliseringssheftet. Vi håper å få utgitt det til høsten. Ønsker noen fortsatt å støtte dette prosjektet, så er vi takknemlige for det.

RED.

å gjera krigsteneste» (Preik 3,8; 8,8). Alle mannfolka i Israel vart mynstra frå 20-årsalderen og oppover (4 Mos 1,3). Fritekne frå å draga ut i krigen var dei som hadde bygd seg nytta hus, men endå ikkje vigsla det, dei som hadde planta ein vinhage, men endå ikkje hadde hatt noko gagn av han, og dei som hadde fest seg ei brur, men endå ikkje hadde halde bryllaup, og dei som var redde og hugfalte (5 Mos, 20,5-8).

Gud gav ikkje berre påbod om å innta det lova landet med våpenmakt, men stod med folket sitt også i kampen for å verja landet mot påtrengjande fiendar (5 Mos 20,21; Dom 6,14-16).

NT talar om den same saka. I denne verda med vald og urettferd er ein nøydd å brukha makt mot vondskapen. Styresmakta er Guds tenar, ein hemnar til refsing for den som gjer det som vondt er. Og ho ber ikkje sverdet for inkje (Rom 13,1-4). I NT finn ein fleire døme på truande militærpersonell. Om hovedsmannen Kornelius heiter det at han var ein gudeleg mann og ottast Gud, både han og heile hans hus (Apg 10,2).

Ein finn ingen stad i NT at kristne ikkje skal ta del i aktiv krigsteneste. Då det kom soldatar ut til døyparen Johannes og spurde: «Og me, kva skal me gjera?» sa han ingen ting om at dei måtte slutta i yrket sitt, men berre at dei skulle halda seg frå vald og svik og nöya seg med løna si (Luk 3,14).

Fosterdråp

Men om ikkje Bibelen legg ned forbod mot å verja folk og land i krig, så har

Har du spørsmål å stille innen for emnet kristen tro/theologi, så kom med dem. Spørsmål og svar vil bli gjengitt i bladet.

Skriv kort! Redaksjonen forbeholder seg imidlertid retten til å forkorte innlegg og eventuelt gjøre et utvalg blant innkomne brev.

Redaksjonens adresse er: *Bibelsk Tro*, postboks 264, 4350 Nærø.

me forbod mot å øyda skuldlaust liv, og då tenkjer ein her ikkje minst på dråp av born i mors liv.

Sjølv om det er aldri så mykje dokumentert at prøvosert abort er å myrda eit lite menneske, vert det ved klinikkar og sjukehus rundt om i landet vårt tatt livet av ca. 15.000 foster kvart år. Me pliktar å hindra at barnet i mors liv vert dømt til døden. For det har ikkje gjort noko gale, som i det femte bodet kvalifiserar til døden. Og sjølv om dei som myrdar ufødde born har lova på si side, så er dette ei uguideleg lov, stikk i strid med bodordet vårt. Og i slike høve skal ein lyda Gud meir enn menneske (Apg 5,29).

Om denne plikta seier Luther i Store Katekisme fylgjande:

«Dersom du ser ein uskuldig som vert dømt til døden, eller kjem i liknande naud, om du ikkje bergar han, om det står i di makt, så har du drepe han. Og det vil heller ikkje hjelpa deg om du seier at du ikkje har hjelpt til med råd og innsåts. For du har late vera å yta han den hjelpa som kunne berga livet hans.» Betre kan det ikkje seiast.

Evtanasi

Kampen for livet gjeld ikkje berre barnet i mors

liv. No gjeld det også gamle og sjuke. Aktiv dødshjelp vert sett på som ei medkjenslesak. Men i røynda er det andre ting som er medverkande, slikt som økonomi og eldremassorg. Men dette er ikkje i samsvar med det bibelske synet på menneskeverdet. Gud har gjeve livet. Han skal også avslutta det.

Enno har me ikkje her i landet fått ei lov som tillet aktiv dødshjelp. Men Nederland har fått si vedteken for eit års tid sidan. Og mange eldre der i landet er no redde for at den liberale lova kan verta brukt til å setja punktum for livet deira, utan med deira samtykke.

Korleis hindra brot på det 5. bodet?

Ved politi og rettsvesen? Ja, det er turvande. Men for å snu den moralske haldninga til livet må ein få inn meir og betre kjennskap til Guds Ord. Meir kristendom inn i heim og skule, storting og regjering. Men det aller tyngste ansvaret, må me seja, kvipler på foreldra, og så lenge dei ikkje tek ansvaret sitt på alvor, i samsvar med Guds bod, vil samfunnet vårt rotna meir og meir.

Difor må me ropa eit varsko her: Du skal ikkje myrda! For i dag gjeld det livet. (*Framhald neste nr.*)

Sjele-sørgeriske sannheter fra Romerbrevet (IX)

AV NORVALD YRI

Kap. 14–16

Bibelsk
sjelesorg

Da det første nummer av Bibelsk Tro kom ut, i november 1992, begynte vi en gjennomgang av Romerbrevet. I dette nummer avsluttes denne oversikten. Den som ønsker tidligere gjennomgang, kan henvende seg til BT's redaksjon.

Gjøre Gud regnskap for seg selv (14,1-12)

Her omtales ulike syn på mat og drikke og hvordan en skal forholde seg til ulike dager. En troende jøde, for eksempel, vil uten tvil se annerledes på mange ting enn en troende hedning (sml. kjøttmat, sabbaten etc.). Vi kan også tenke på en nyomvendt i forhold til en som har vært troende lenge. Hvordan skal jeg tenke i slike spørsmål som her er omtalt? For det første skal jeg ikke sette meg til dommer over troende søsken i slike spørsmål. For det andre skal jeg huske på at hver troende er Guds tjener. Han eller hun står for Gud. Det var Gud som begynte den gode gjerning hos oss. Enhver av oss skal stå eller falle for Herren. For det tredje skal vi ikke glemme at det er Jesus som er Herren. Vi hører ham til og gjør alt for ham. Han døde og sto opp for oss. Det er ham vi skal stilles fram for en dag. Det gjelder også alle dem som ikke har latt seg overbevise om frelsen. En dag skal de bøye kne for Herren.

Du skal få hvile i det du er overbevist om ut fra Guds Ord. Du ønsker å leve for

Jesus. La oss si du er en kristen jøde. Du holder fremdeles fast på sabbaten og du er bundet av bud som gjelder mat og drikke. Likevel har du ikke rett til å dømme en troende fra hedningefolkene, han som holder fast på den første dag i uken som sin helligdag, for på den dag sto Jesus opp. Du har ikke rett til å dømme den som spiser alt, mens du ikke kan gjøre det. Dere begge står for Herren. Den som akter på dagen gjør det for Herren. Den som lar være å spise gjør det for Herren og takker Gud. Enhver av oss står for Herren og skal gjøre regnskap for ham.

Guds rike består i rettferdighet (14,13-15-6)

Les vers 17 og 18 og du ser at Guds rike består jo ikke i mat og drikke, men i rettferdighet og fred og glede i Den Hellige Ånd. For den som i dette tjener Kristus, er til behag for Gud og står sin prøve for mennesker.

Av og til kan vi bli så opptatt av mange ytre ting, at selve hovedsaken blir borte for oss. Ordet vil her rette vårt blikk bort fra bud og regler som en kan se ulikt på, og til å se på det vi har i Jesus, rettferdigheten fra Gud, fred med Gud, og glede i Den Hellige Ånd. Den som tjener Kristus i dette, står det, han er til behag for Gud. Slik blir det en rett orden i vårt gudsforhold.

Jeg kunne så lett føre en bror bort fra Jesus ved hårdt og uforsonlig syn på mat, helligdager etc. Men min egen tro må ikke få lov til å bli en plage for min brors samvittighet i slike spørsmål. Du har en sterkt overbevisning selv, men ta deg

i vare slik at du ikke dørmer din bror urettferdig.

Jesus er selv det store eksempel for oss i denne sak (se kap. 15 flg.). Han levde ikke seg selv til behag, men han levde for oss. La oss merke oss dette budskapet i Skriften. Her får vi den veiledning vi trenger, tålmodighet og trøst. Og det ordet Skriften taler er det ord Gud taler til oss (v. 4 flg.).

Evangeliet for jøder og hedninger

(15,7-33)

Jødekristne og hedningekristne skal ta seg av hverandre. Det er et ord rett inn i vår egen tid. For Kristus tok seg av oss alle, både jøder og hedninger. Han er frelseren for oss alle. Løftene i Det gamle testamente sikter inn på et folk og en frelser i dette folket, Israel. Jødefolket skulle først høre evangeliet. Vi kan lese i Apostelgjerningene og se hvordan jødene forkastet evangeliet. Da vendte misjonærerne seg til hedningefolkene. Dette kallet skildres på gripende måte i Rom 15. Paulus, apostelen, hadde fått en særlig nåde fra Gud til å tale Guds Ord for hedningene. Han kaller seg selv «Jesu Kristi offerprest for hedningene». Han taler om sin hellige tjeneste med Guds evangelium. Han taler om å føre hedningene til lydighet, ved ord og gjerning, ved kraften i tegn og under, ved Åndens kraft (v. 19). På samme tid hadde Paulus nød for sine egne.

Evangeliet skal forkynnes der det ikke før er forkynt. Dette var bestemmende for Paulus som apostel og misjonær: «De som ikke har fått budskap om ham, skal se, og de som ikke har hørt, skal forstå»

Skriftens Herre

Kristus, som er Skriftens Herre og forfatter, viser selv Skriftens betydning. Tas hans forbindelse med Skriften bort, tas han selv bort. Det går ikke an å skille ham fra Skriften, for tar en bort Skriften tar en bort Kristus. Så fullstendig har han tatt Skriften under sin beskyttelse. *Han har identifisert seg med den.* Vi må legge merke til at Kristus, slik som det allerede er sagt og måsies på ny, er *Skriftens Herre*, og det *fullsten-*

dig, altså også i forhold til all menneskelig oppfatning av ham.

Kristus bestemmer selv hvorledes han er Herre over Skriften. Det fremgår også av den måten apostlene fra begynnelsen forkynte evangeliet om Kristus på. Hvordan evangeliet skulle forkynnes, hadde de naturligvis lært av Kristus og under hans innflytelse.

HUGO ODEBERG
i boka «Kristus og Skriften»

(v. 21). La oss merke oss dette. Ennå er det millioner som ikke har hørt. Hvem skal sende Ordet om Jesus til dem?

En misjonær kan oppleve stengte dører. Tenk på Nord-Afrika og Lille-Asia i dag, der det var slikt et rikt kristenliv. Sporene skremmer. Hva var det som skjedde? I dag merker vi at Nord-Europa i stadig større grad forkaster Bibelens evangelium. Vil Herren ta lysestaken fra oss? Tar han det apostoliske budskap vekk fra vårt land? Apostelen var overbevist om at han skulle dra videre, videre til Spania, med evangeliet. Og han ville ha hjelp fra de troende i Rom til denne tjeneste.

I Guds rike skal det være en sendeforsamling og utsendinger. «Strid sammen med meg i deres bønner for meg til Gud», sier apostelen (v. 30). Se på fortsettelsen. På den ene side må de be om at han blir befriid

fra de vantrø i Judea, når han nå skal dit. På den andre side skal de be om at han må bli godt mottatt av de troende, de hellige i Jerusalem. Dette er en viktig bønn for oss alle.

Avslutning

(kap. 16)

Her nevner apostelen mange medarbeidere, både menn og kvinner, som har vært til stor velsignelse i Guds rikes arbeid. Han formaner videre til «å holde øye med dem som volder splittelse og anstøt imot den lære som dere har lært. Vend dere fra dem» (v. 17). Det er noen som med «fagre og smigrende ord dører hjertene til de godtroende». I slutten av brevet kommer apostelen tilbake med en understrekning av evangeliet og forkynnelsen av Kristus. Ved profetiske skrifter er Guds frelsesåpenbaring kunngjort for alle folk, for at troens lydighet skal virkes (sml. 1,5).

Profeten Hoseas (VIII)

AV GUTTORM RÆN

Andre hoveddel

**Bibel-
studie-
serie**

Når kjærigheten mangler

6,4–11,11 forts.

Folkets mangel på kjærighet sett i lys av Guds kjærighet – 11,1–7

Dette kapitlet danner et høydepunkt i Hoseas' budskap. Først skildres den store og uforskyldte kjærighet Gud viste da han forte folket ut av Egypt. Sett i relief mot dette virker folkets frafall enda mer tragisk. På tross av dette har ikke Herren holdt opp å vise sin kjærighet og kalle folket til omvendelse.

Utgangen av Egypt var den grunnleggende frelseshandlingen i den gamle pakt, noe som det stadig vises tilbake til (v. 1). Følgelig innebærer dette også et forbilde som ble oppfylt i Jesus Kristus, endog i konkrete detaljer (Mat 2,15).

Men folket vendte seg bort fra Guds kall (v. 2). Forkynnelsen av Herrens vilje virket heller til forherdelse. (NO78/85 gjengir subjektet i begynnelsen av verset som «jeg» – det vil si Gud, i samsvar med Septuaginta, mens NB88 har flertall «de» slik den tradisjonelle hebraiske teksten har. Det siste må peke på at Herren talte til folket gjennom profetene, 6,5; 12,11.)

Gjennom flere bilder vises kontrasten mellom Herrens kjærlige omsorg og folkets syndige uforstand (v. 3–4). Herren veiledet, holdt dem oppe og helbredet. Han sørget for at de fikk menneskelig omsorg, ledet dem i sin kjærighet, lettet byrder og sørget for livsophold. Men folket skjønte det ikke. Bildet av å lette åket er en videreføring av det

vi finner i 10,11; sml. Mat 11,29–30).

Forklaringen i v. 5 viser at det som tidligere er sagt om å vende tilbake til Egypt (8,13; 9,3,6), først og fremst er ment som en illustrasjon, for å minne Israel om hva det ble frelst fra. Denne gang skal dommen komme fra Assyria i nord. Dit må folket gå i fangenskap, og derfra kommer ødeleggerne (v. 6). (En del moderne fortolkere mener at ordet «ikke» i den hebraiske teksten må være en trykkfeil, sml. v. 11.)

Arsaken til dommen er helt klar. Israel skal ikke være i tvil om det er deres frafall fra Herren som gjør at ulykken kommer (v. 7). På tross av gjentatte kall til omvendelse, har de fortsatt på syndens vei. Derfor hjelper det ikke å begynne å rope Den høyestes navn når dommen kommer.

Guds evige kjærighet – 11,8–11

Den kjærighet Gud viste da han frelste Israel fra Egypt, har ikke tatt slutt. Måtte de bare forstå det og vende om! Dette avsnittet – det siste i den delen av boka som taler spesielt om folkets mangel på kjærighet, skildrer Guds evige kjærighet, og hva det betyr å vende om. For omvendelsen skjer ikke bare ved at mennesker ser at de kommer i ulykke. Grunnlaget for sann omvendelse er Guds kjærighet og frelseshandlinger. Derfor er dette avsnittet en profeti om Messias og hans frelsesrike.

De intense spørsmålene viser bedre enn noe annet hvor sterkt Guds kjærighet er, og hvor mye det er

om å gjøre at Israel forstår det (v8). Egentlig fortjente de å lide samme skjebne som Sodoma og Gomorra og byene deromkring (Adma og Seboim var nabobyer, 5 Mos 29,23; 1 Mos 19,24f). Men Herren vil ikke la det skje (v. 9).

Håpet om frelse har ikke noe grunnlag hos mennesker, men alene i det at Gud er slik han er (v. 9), og at han er den som gir frelse.

At dette ikke betyr at Gud slår av på kravene, viser understrekningen av hans hellighet (v. 9), og bildet av en brølende løve (v. 10; sml. 5,14). Den som forsøker å hevde seg overfor Gud, kommer ingen vei. Men den som tar imot hans Ord og følger ham, blir frelst.

Avsnittet munner ut i en profeti om samlingen av de frelste, eller Israels rest, fra alle jordens kan-

ter (v. 10b-11; sml. Jes 11,12). Siden Det nye testamente anvender Hoseas' profeti om et nytt Guds folk (1,10; 2,23) i forbindelse med hedningenes frelse (Rom 9,25 flg.; 1 Pet 2,10), er det mest nærliggende å tenke at denne profetien har en vid betydning og gjelder forkynnelsen av evangeliet til jordens ender (sml. Apg 15,14 flg.). Det nye testamente gjør det klart at også Israelsfolket har en framtid i Guds plan (Luk 21,24; Rom 11,25 flg.), men dette stedet taler ikke direkte om tilbakevending til Israels land.

Det er guds frykt og ydmykhet som skal prege det hjemvendte Guds folk. De frelste vet at det er bare hans nåde som gjør at dette kan skje. Det er ikke noe igjen av den stolte holdning som var så utpreget tidligere, men som Herren gjennomskuet (se 7,10-11). Nå har de lett seg fange av hans kallende Ord (sml. 7,12). Så får de bo trygt der Herren setter dem.

3. hovedtema: *Forholdet til sannheten* (12,1-14,10)

Oppror mot ham som er Sannhet – 12,1-3

Det første verset viser klart hva det dreier seg om. Mennesker som ikke holder seg til sannheten, stiller opp mot Guds hellighet og trofasthet.

Både Israels og Judas holdninger avdekkes. Om Israel påpekes særlig løgn og svik. Når det heter at Gud «omringes» av løgn, betyr det vel at folk prøver å unnskyldie sin synd med nye åndelige usannheter.

Angående Juda tales det om gjenstridighet, altså uvillighet til å la Guds Ords sannhet få rom. Det verbet som er brukt, betyr nærmest «å springe vilt omkring». Det er altså tale om å ville være fri fra å følge det Gud har sagt. I første omgang ser kanskje ikke deres holdning så alvorlig ut, men i bunn og grunn er det tale om fråfall fra sannheten i begge tilfelle.

Mennesker skal vite at de har med Guds å gjøre. Og det som de først og fremst må være klar over, er at han er en hellig Gud, en som ikke kan tåle urettferdighet og usannhet. Men det sies også at han er trofast, noe som knytter det som er sagt her, til det budskapet som ble understreket i kap. 11. (NO78/85 har omskrevet siste del av v1 nokså mye, slik at alvolet i gjenstridigheten ikke kommer så tydelig fram, og heller ikke at det er synd mot Guds hellighet som settes i fokus. Ordet for hellig står eiendommelig nok i flertall. De norske oversettelsene følger den tradisjonelle oppfatning at det er tale om et forsterket uttrykk for *Guds* hellighet.)

I v. 2 konkretiseres det hva Israels synd går ut på. Først brukes det bilder, som viser at det som folket trakter etter, ikke er mer enn en ustadic vind. Østavinden kom fra ørkenen, og brakte derfor tørke (13,15). Kanskje bildet har en særlig betydning når en tenker på at Israel la an på å bli godtatt av Assyria, som lå i nordøst.

Med usannhet fører ødeleggelse. (NO78/85 har «vold», som i og for seg synes naturlig, men

SPØRSMÅL til 6,4-11,11:

1. Det ble nevnt at profeten peker på at verdslighet er et tegn på at kjærligheten til Gud er blitt borte. Vis eksempler på dette, fra Hoseas og gjerne også fra andre steder i Bibelen. Hva betyr denne lærdommen for oss?
2. Hoseas tar fram mange illustrasjoner fra historien i Det gamle testamente. Noter disse, og tenk over hva slike eksempler viser oss.
3. Hvorfor vises syndens gru aller mest tydelig når Gud griper inn for å frelse?

«ruin», «ødeleggelse» er mer dekkende for det hebraiske ordet.) Folket søkte vennskap med verdens makter, Assyria og Egypt, og ønsket hjelp fra dem heller enn fra Herren (sml. 5,13; 7,8.11; 8,9-10).

Det neste verset taler om Herrens dom. Vi legger merke til at disse ordene er spesielt rettet mot Juda. Kan hende det er fordi Juda ennå forsto bedre enn Israel at det hadde med Gud å gjøre.

Lær av Jakobs historie!

– 12,4-7

Igjen tar profeten fram eksempler fra Israels historie. Denne gangen er det avgjørende trekk fra Jakobs liv (sml. også v. 13). Det henvises til hans fødsel (sml. 1 Mos 25,24 flg.), kampanen med Guds spesielle «engel» da han kom tilbake fra Haran (1 Mos 32,24 flg.), og hans to møter med Gud i Betel (1 Mos 28,22 flg. og 35,6 flg.).

Tre saker understrekkes i dette avsnittet: (1) Det er Guds *nåde* det kommer an på. (2) Det er *Herren*, hærskarenes Gud vi har å gjøre med. (3) Hva sann *omvendelse* er (v. 7). Det er ikke bare å sørge over synd eller resultatene av ens synd, men å vende seg *til Gud*, begynne å leve i samsvar med hans Ord, og sette sin lit til ham.

Menneskelig rikdom, men åndelig fattigdom – 12,8-11

I disse versene skildres kontrasten mellom å vurdere ut fra verdslige ver-

dier, og det å være rik i Gud (sml. Mat 6,19-21; Luk 12,15-21; Åp 3,17). Israel er blitt som et «kremmerfolk» – et folk som setter materielle goder og økonomisk vinning høyest. Gud ser at det ikke bare er gode og rette midler som er brukt for å oppnå dette målet (v. 8). Ordet for «kremmerfolk» er egentlig «kana'anitt» – altså igjen et sterkt uttrykk for at det som skulle være Guds folk, skikker seg lik med «verden».

Når materielle goder gies første prioritet, fører det til åndelig forblindelse (v. 9). Det kan endog gå så langt at en ikke ser noe galt i å følge vanlig «forretningsskikk», selv når egen vinning blir viktigere enn å «gjøre godt og dele med andre» (sml. Heb 13,16). Kan hende en har rett i at en ikke gjør noe som er imot samfunnets lover, men Herren ser hva som rører seg i hjertet.

En skulle vel ha ventet at det nå ville ha blitt gjentatt domsord over en slik holdning. I stedet minner Herren først folket om frelsen og om sitt Ord (v. 10-12). Det ligger både en advarsel og en påminning i dette. Var det for at Israel skulle bli som andre folk, at Herren førte det ut av Egypt? (sml. 2 Mos 19,4-6) Løvhyttefesten, som ble feiret hvert år, minnet nettopp om hva Herren hadde gjort for dem. Nå som de er blitt overmodige, kan det hende at Herren også må ta fra dem de fine hus de har, og la dem bo permanent i telt.

Påminningen går for det første ut på å tenke over den frelse Herren har gitt, og hva den innebærer (v. 10). Dessuten har Gud gitt

sin vilje klart til kjenne gjennom sitt Ord, gitt ved profetene (v. 11; sml. 6,5). Det er det de skal holde seg til.

Folket har blitt noe helt annet enn Herren kalte det til – 12,12-15

De siste versene i kapitlet understrekker igjen kontrasten mellom det Herren har kalt dem til, og deres holdninger og handlinger. Først kommer spørsmål til påminning (v. 12). To steder nevnes, byen Gilead (sml. 6,8) og Gilgal, et sentrum for avgudsdyrkelsen (sml. 4,15). Om det siste brukes et ordspill på hebraisk: Gilgal skal bli til steinrøyser (flertall av ordet «gal»).

På nytt brukes eksempler fra Israels historie. Da Jakob tok saken i sin egen hånd, måtte han flykte, og endte opp som en flink sauægjeter i Haran (v. 13; 1 Mos 29-30). Men dette eksemplet blir videre et bilde på Herrens ledelse av Israel (v. 14; sml. Salm 23; Jes 63,11-14; Esek 34,11 flg.). I sin tid grep Herren inn, og sendte Moses for å føre folket ut av Egypt. Vi legger merke til at Moses her kalles en *profet*, en som er sendt av Gud for å tale hans Ord (sml. 5 Mos 18,15). Dette er trekk som har frelseshistorisk betydning, og danner bakgrunnen for ordene om Jesus som den gode hyrde (Joh 10; sml. Esek 34,23 flg.).

Det siste verset i kapitlet er tragisk. På tross av alt det Herren hadde gjort for Israel, satte folket seg opp mot Herren og hånnet ham. Men den som gjør det, og ikke vil vende om, kan ikke unngå å møte Guds vredes dom.

(Forts. i neste nr.)

**Du leser vel
BIBELEN?**

Professor dr.theol. ble omvendt fra bibelkritikken:

Du kan stole på Bibelen!

Bibelsk Tro bringer her et vitnesbyrd fra en som ble omvendt fra bibelkritisk teologi.

Vitnesbyrd

– En av de andre teologiprofessorene gikk på marxistiske møter for å gjøre studentene sine til lags. Så jeg tenkte at jeg kunne vel være med på et bønnemøte. Etter at noen studenter hadde holdt på i seks måneder med å invitere meg til noen kristelige møter, takket jeg ja.

– På et av disse møtene fikk jeg for første gang møte en levende Gud, og jeg fikk gi livet mitt til Jesus. Hadde det ikke vært for studenter som var trofaste i bønn og tjeneste, og som ikke tok det for gitt at alt stod bra til med en som var professor i teologi, hadde jeg ikke blitt frelst.

Dette sier Eta Linnemann, tidligere æresprofessor ved det prestisjetunge universitet i Marburg i Tyskland, og en av verdens fremste nytestamentlærere.

Men idag vil hun ikke vedkjenne seg de skriftene hun gav ut i sin tid som historisk-kritisk teolog. – For den historisk-kritiske teologi står ikke i sannhetens og

evangeliets tjeneste, sier hun. – Heller ikke er den vitenskapelig, til tross for at den ser på seg selv som den eneste virkelig vitenskapelige teologi.

Linnemanns oppgjør med den historisk-kritiske teologi er et intellektuelt oppgjør. Men det er også et åndelig oppgjør. – Mitt nei til historisk-kritisk teologi skyldes mitt ja til min underfulle Herre og Frelser, Jesus Kristus, og til den herlige forløsning han vant for meg på Golgata, sier hun.

Studenten falt fra

Gjennom sitt teologiske studium og sitt virke som professor, hadde hun kommet bort fra en levende tro på Jesus Kristus. Hun trodde ikke at Bibelen var Guds Ord, og hun kunne ikke lese Bibelen slik at hun fikk åndelig næring. Som historisk-kritisk teolog var hun opplært til bare å finne problemer i de bibeltekstene hun leste.

Hun forteller om en gang hun ønsket å få en ny begynnelse i sitt åndelige liv, og bestemte seg for å lese mer i Bibelen til sin egen oppbyggelse. – Men når det stod i bibelleseplanen at jeg skulle lese et avsnitt fra Lukas-evangeliet, så tenkte jeg straks: «Lukas har jo bare skrevet av Markus, så det må være bedre å lese det aktuelle avsnittet i Markus-evangeliet.» →

Høvdinges tid er forbi...

...Jeg har med beklagelse begynt å tenke på den høvding-avskaffende prosessen som jeg mener er skjedd på bred front i det norske kristenfolk de siste 30–40 årene, og som i dag endog har fullbyrdet sin gjerning helt inn i sin aller siste utpost, Grensen 19 i Oslo. Det er i virkelighetens kristenfolks myndighet som dermed er blitt avskaffet. For det var som myndige prester i det alminnelige prestedømmet kristenfolket kreerte seg høvdinger. Og det var i kraft av denne myndighet de viste høvdingene sin

tillit. Når vi nå ikke lenger gjør noe slikt, er jeg redd det egentlig er vår egen myndighet som bibellesende og bibeltro kristenfolk vi har kvittet oss med.

Tilbake sitter vi i alle fall med et ribbet, nakent og heller ussett alternativ: Ledere som er ordningspositivister, eller ledere som ikke vet hvor vannskillet i kirke og kristenhet går.

Nei, vi har ikke vunnet mye på å avskaffe høvdingene.

(**ODD SVERRE HOVE** i Dagen i forbindelse med C. Fr. Wisløffs 85-årsdag)

Nådens makt og evangeliets rikdom

Det er berikende å lese en bok med et innhold som på en slik måte fører leseren inn i varmen og ektheten i den kristne tro.

Bokmelding

«Syv nådens undere» kom første gang på norsk i 1911, og foreligger nå i en ny språkdrakt og i et hending format.

C. H. Spurgeon representerer den sterke vekkelsestiden i England i det forrige århundret og samme århundrets predikant.

Gjennom syv eksempler fra Bibelens personregister viser forfatteren hva sann omvendelse er og hva den fører til. Personene har vidt forskjellig bakgrunn og livsførsel. Men ved Guds store under føres de alle til omvendelse og nytt liv ved nådens makt og evangeliets rikdom. Budskapa-

pet må være at ekte og sann omvendelse er samme sak til alle tider.

Gjennom disse prekener møter vi Spurgeons forkynnelse som var preget av alvoret, varmen og omsorgen for sjelers frelse. Leseren manes til ettertanke og selvransakelse. Umidelbart må vi tenke på vår egen tid og føler sterkt at behovet i dag er stort for vekkelse og fornyelse. Det må være vår bønn at Herren i sin nåde igjen må forbarme seg over oss i vår vekkelsesfattige tid.

Det er rosverdig at noen tar initiativet til at slike bøker kan komme ut på nytt og bli tilgjengelig for oss. Boka er lettlest og engasjerende og anbefales på det varmeste. **REIDAR ERIKSEN**

*C. H. Spurgeon:
SYV NÅDENES UNDERE
139 sider
Kilden forlag, Varhaug*

Jeg slo opp der, og begynte å lese. Men det som tankene mine festet seg ved, var alle problemene jeg var opplaert til å finne i denne teksten. Jeg måtte ha en bibelkommentar for å finne ut av dette. Men de kommentarene jeg hadde, gav ikke svar på de spørsmålene jeg hadde. Jeg fant ut at det var en spesiell bok jeg trengte, men den var på biblioteket. Og dessuten: nå var visst tiden gått som jeg hadde til rådighet.

Slik viste det seg at den historisk-kritiske teologien ødela det åndelige livet.

– Etter hvert innså jeg at den historisk-kritiske teologi umulig kunne komme frem til sannheten gjennom sin forskning. Det var et stort sjokk for meg, for det var søken etter sannheten som hadde vært drivkraften i mitt liv helt fra barndommen.

– Men sjokk nummer to kom omtrent samtidig. Gud viste meg at den historisk-kritiske teologi ikke gir noen hjelp for forkynnelsen av evangeliet. Dette gjorde

meg frustrert. Hva var så vitsen med alt mitt slitsomme arbeid?

Linnemann avviser at historisk-kritiske teologer har til sinne å ødelegge kirken. – Tvert imot tror de at de gjør Gud og kirken en tjeneste, sier hun. – De tror at det arbeidet de gjør er helt nødvendig for kirken og for forkynnelsen av evangeliet. For det er de som forkynner en tro som passer i det tyvende århundre. De tror virkelig at den historisk-kritiske teologi er nødvendig for at mennesker idag skal kunne tro. Det er bare så synd, som en berømt teolog en gang sa det rett ut, at idag kreves det en viss intelligens for å kunne komme til en kristen tro.

– Jeg var også opptatt av at bøkene jeg skrev skulle bli til hjelp for prester og predikanter, men jeg fant ut at det slett ikke var tilfelle, forteller Linnemann.

– Den frustrasjonen som nå fulgte, gjorde at jeg stagnerte i mitt arbeid. Men Guds hensikt var ikke frustrasjon, men

å løsne mine bånd til den historisk-kritiske teologi.

Enkle vitnesbyrd

– Siden brukte han dem av studentene mine som var gjenfødte kristne. Det var noen som fattet håp for meg, og begynte å be for meg. De fikk med seg familiene sine til å be for meg, og de løftet meg frem for Gud på bønnemøtene sine. Senere har jeg fått høre av over 100 mennesker at de hadde vært med å be for meg i denne tiden.

– En av studentene inviterte meg også til et kristelig møte. Den første invitasjonen kom i mai 1976. Jeg takket nei. Det dukket opp en ny invitasjon hver måned, men jeg sa nei hver eneste gang. Inntil oktober. Da ble jeg med.

– På et av disse møtene fikk jeg for første gang møte en levende Gud. Jeg fikk møte mennesker som kjente Jesus personlig, og jeg fikk høre vitnesbyrd fra noen som hadde en levende tro på sin Frelser. Etter at jeg hadde gått på disse møtene i et års tid, fikk jeg gi livet mitt til Jesus. Hadde det ikke vært for studenter som var trofaste i bønn og tjeneste, og som ikke tok det for gitt at alt stod bra til med en som var professor i teologi, hadde jeg ikke blitt frelst.

– Så jeg oppfordrer alle til trofasthet i bønn og tjeneste, sier Linnemann. Dersom disse studentene hadde sluttet å invitere meg etter at jeg hadde sagt nei fem ganger, hadde jeg vært fortapt. Men Gud er mektig til å frelse. Han kan frelse til og med en historisk-kritisk teolog. Men det krever kanskje mer forbønn enn for andre, smiler hun.

– Gjennom disse møtene erkjente jeg at det stod galt til med meg; jeg hadde ikke del i det som disse levende kristne hadde del i. På et av møtene ble det gitt en innbydelse til dem som ville begynne å tro på Jesus. Men jeg tenkte at innbydelsen var ikke til meg. Fortsatt regnet jeg meg selv for å være en troende. Ved Guds nåde gav møteleaderen innbydelsen en gang til. Og denne gangen uttrykte han seg annerledes: om det var noen som ville gi livet sitt til Jesus? Da visste jeg at kallet gjaldt nettopp meg.

– Jesus tok imot meg i sin nåde. Men på det tidspunktet visste jeg ikke så mye om ham. Det er nemlig ikke så mye en historisk-kritisk teolog vet om Jesus, sier Linnemann.

Stol ikke på bibelkritikken!

Etter sin omvendelse har Linnemann fått et kall til å vitne om at Guds Ord er

Kjøp verdifulle kassetter/bøker!

Fra bibel- og bekjennelseskongferansen avisa Dagen arr. på Frøyland i febr. 1994:

- 1: «**Skriften alene**» – professor Carl Fr. Wisløff.
- 2: «**Arbeid på deres frelse med frykt og beven!**» (Fil 2,12-13) – prof. Carl Fr. Wisløff.
- 3: «**Lekmannsbevegelsens farer og muligheter** – professor Carl Fr. Wisløff.
- 4: «**Samling om Bibelen – Guds Ord**. Oppgjør med bibelkritikken» – sjefredaktør Finn J. Sæle og misjonsskolelærer Norvald Yri.
- 5: «**Ordet om korset**» – misjonsskolelærer Norvald Yri.
- 6: «**Bibelkritiske tanker i lærebøkene**» – sjefredaktør Finn J. Sæle.
- 7: «**Misjon eller dialog**» – misjonsskolelærer Norvald Yri.

MØTE MED ETA LINNEMANN:

- 8: «**Min vei fra bibelkritikken til Bibelen**» – dr. theolog. Eta Linnemann.

9: Boka «**Guds Ord og bibelkritikken**» av dr. theolog. Eta Linnemann. Et oppgjør med den historisk/kritiske metode og den bibelkritiske teologi. Anbefales av bl.a. prof. Carl Fr. Wisløff og misjonsskolelærer Norvald Yri. Pris kr. 89,-.

Pris pr. kassett: Kr. 50,-. Bestillingsadr.: **BIBELSK TROS KASSETTJENESTE**, postboks 116, 4320 Hommersåk.

Jeg bestiller kassett/bok nr.:

Navn: Adr.:

inspirert av Gud, og uten feil i alle ting.

– Vi kan stole på Bibelen, men den historisk-kritiske teologi kan vi ikke stole på, sier hun.

– Den historisk-kritiske teologi mener seg å være den eneste vitenskapelige teologi. Men i virkeligheten er den ikke vitenskapelig i det hele tatt.

– For eksempel bygger den historisk-kritiske forskning på evangeliene, for mange støtter teorien om at Matteus- og Lukas-evangeliet er blitt til ved at de i stor utstrekning har skrevet av Markus-evangeliet. Det blir sagt at det var Lachmann som beviste dette på 1820-tallet.

– Imidlertid hadde Lachmann kommet frem til nøyaktig det motsatte: han sa at det var utenkelig at Matteus og Lukas kunne ha hatt noe eksemplar av Markus foran seg. Men nå var Lachmann en av de siste teologene som skrev på latin. Derfor er det svært få som tar seg bryet med å lese hva Lachmann virkelig har skrevet – til tross for at de fører boken hans opp i litteraturlisten under anvendt litteratur.

– Men etter at tyskeren Weisze skrev at Lachmann beviste at Matteus og Lukas

hadde skrevet av Markus, har alle senere «forskere» gått ut fra dette. Den dag i dag kan vi derfor lese i lærebøkene at denne teorien om at evangelistene har skrevet av hverandre, ble bevist av Lachmann. Så vitenskapelig er den vitenskapelige teologi, sier Linnemann ironisk.

– Det er ingen grunn til at vi ikke skal tro kirkefedrenes vitnesbyrd om evangelienes tilblivelse, sier Linnemann. – Matteus skrev sitt evangelium i Judea i år 63. Kirkefaderen Ireneus sier nemlig at han skrev det mens Peter og Paulus begge var aktive i Roma. Markus, Peters tolk, og Lukas, Paulus' følgesvenn, skrev sine evangelier mellom år 64 og 66, henholdsvis i Roma og i Akaia i Grekenland.

– Når bibelkritikkens antagelse om avskrift mellom de tre første evangeliene viser seg uholdbar, mister også det meste av det bibelkritikken har å si om disse evangeliene sitt grunnlag, forklarer Linnemann, og gjentar sin velprøvede konklusjon: «Bibelkritikken kan du ikke stole på. Men Bibelen, Guds Ord kan du stole på!»

SIGURD GRINDHEIM

BESTILL BIBELSK TRO!!!

Vil ha **BIBELSK TRO** for 1994. Ordinært abonnement (kr. 100,-). Studentpris kr. 70,- (*Stryk!*)

GAVE: Send et årsabonnement til:

1) Navn/adr.:

.....

2) Navn/adr.:

.....

Send meg Bibelsk Tro hele resten av 1994 og de av tidligere nummer som det finnes restopplag av. Bet. bare kr. 100,- + portoen på «gammelutgavene».

Bet. på forhånd (postgiro 0825 0578300 – bankgiro 3290.07.77786)/Send undertegnede girokort. (*Stryk!*)

Navn/adr.:

Porto
kr. 3,50

Til

Tidsskriftet
BIBELSK TRO

Postboks 264

4350 NÆRBØ

Medarbeidere/skribenter:

Eivind Gjerde: Født 1965 i Bergen. Misjonsskolen på Fjellhaug 1985–89. Teologisk embeteksamen 1991. Feltprest 1991/92. Fra høsten 1992 delt stilling som forkynner i NLM og lektor ved Kvitsund gymnas.

Sigurd Grindheim: Født 1968 i Oslo. Misjonsskolen på Fjellhaug 1987–91. Gresk mellomfag 1993. Studerer nå teologi på Menighetsfakultetet. Frilansjournalist i Dagen og fritidsforkynner i Oslo krets av NLM.

Gunnar Holth: Født 1946 i Råde. Oslo off. lærerskole 1966–69. Kristendom grunnfag ved NLA 1970. Lærer/husfar ved Fjellhaug skoler og studentheim 1970–73. Lærer ved Skjevik ungdomsskole, Molde, 1974–79. Medlem av NLM's hovedstyre 1976–82. Er nå ansatt ved Vågsetra skole, Molde.

Karl K. Riis: Født 1938 i Danmark. 1-årig bibelskole på Fjellhaug 1963–64. Forkynner i Luthersk Misjonsforening 1964–76. Bibelskolelærer ved L. M. Højskole, Hillerød fra 1977.

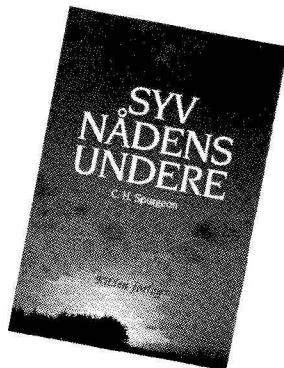
Liv Tone Yri: Født 1976 i Addis Abeba, Etiopia. Går nå i 2. klasse på Kristelig gymnasium, Oslo.

C. H. Spurgeon:

SYV NÅDENS UNDERE

140 sider (pocket).
Kun kr. 60,-

Ved bestilling av 2 bøker
blir de fraktfritt tilsendt.

ØYVIND SAMNØY

skriver i forordet:

«Ved sju ulike døme frå Guds Bok viser han at ingen tilfelle er for vanskeleg, ingen har falle for djupt for han som døydde for umulige. Boka er prega av ein brennande trøng til at syndarar må hamna i Guds nåde.»

Kilden forlag

Lindevn. 7 – 4360 Varhaug
Tlf. 51 43 11 36

RT-reklamebyrå (RPA)

HUGGET STOKK PANEL

– gammel tradisjon får nytt liv

Panelen benyttes til utvendig og innvendig formål.
Leveres i 22 mm tykkelse og i fire bredder.

EIKÅS SAGBRUK

Telefon 38 34 82 02 – Fax 38 34 84 10 – 4596 Eiken
Trelast – Byggevarer – Heltre furugolv – Eksklusive hus/hytter

**Høyland
og Jæren
FORBRUKS-
FORENING**

**Krogedal
bok & papir**

4350 Nærø – 4341 Bryne

C

21046
Immanuel Fuglsang
Gudenåvej 168
DK-7400 Herning
DANMARK

ISSN 0804-0532
Returadr.:
Postboks 264
4350 Nærbø

Golgata

*Golgata – det står for meg
der jeg ser min Frelser lide
blodet renner fra hans side
– ja, det blod som synden dekker
og som daglig kraft meg rekker
vet at blodet rant for meg.*

*Jesu frelse står for meg
Opp til korset jeg meg vender
der jeg ser to tomme hender
– ja, de hender som meg lærer
former, leger og som bærer
Vet de naglet ble for meg.*

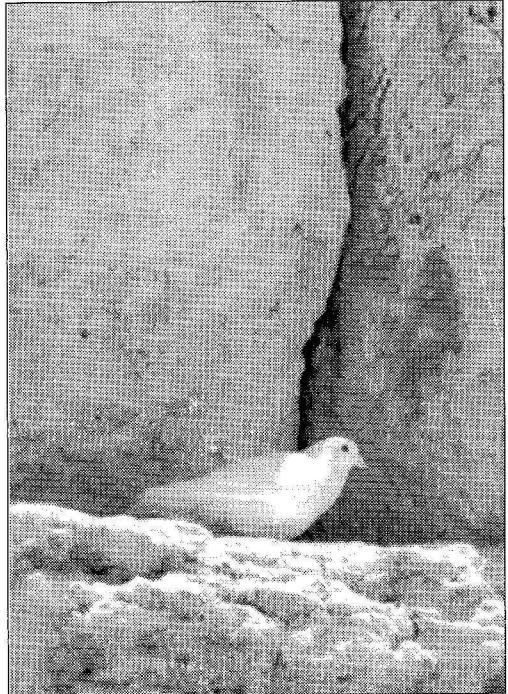
*Jesu død – den står for meg
I hans ansikt jeg kan finne
tårer som min sjel fikk vinne
– ja, de tårer som ble grått
over synden – har jeg fått
Vet at de ble felt for meg.*

*Jesu sår – de står for meg
Opp til korset går min tanke
der jeg ser et hjerte banke
– ja, det hjertet som meg eier
og som styrer mine veier
Vet det banker titt for meg.*

*Frelsens natt – den står for meg
Her mitt hjerte fester røtter
der jeg ser to såre føtter
– ja, de føtter som fikk lide
og nå går de ved min side
Vet de såret ble for meg.*

*Korsets tre – det står for meg
der jeg øyner syndens byrde
den som tynger ned min hyrde
Han ble gjort til synd – jeg vet
Jeg er frelst i evighet
Vet han bar min synd på seg.*

LIV TONE YRI

Ei «fredsdue» har søkt livd i Klage-muren, Jerusalem. Jødane søker også til denne muren, og vonar han som spreidde Israel, snart skal samle det:

«Med gråt skal dei koma og med audmjuke bøner, og eg vil fylgja dei; eg vil leia dei til rennande bekker på ein jamn veg, der dei ikkje skal snåva. For eg er vorten ein far for Israel, og Efra'im er min fyrstefødde son.»

Høyr Herrens ord, de folk, og gjer det kunnigt på øyanne langt borte og seg: Han som spreidde Israel, vil samla det og gjæta det, som ein hyrding gjæter sin hjord.» Jer 31,9-10